

Sygn. akt: IV RC 270/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2023 r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Julia Kosobudzka

Protokolant: Zuzanna Lipińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2023 r. w R.

sprawy z powództwa Dyrektora Ośrodka Pomocy (...) w R. działającego na rzecz P. M. i K. M.

przeciwko M. M.

o alimenty

- 1) zasądza od pozwanej na rzecz małoletnich powodów P. M. i K. M. alimenty w kwocie po 100 zł (sto złotych) miesięcznie tj. łącznie 200 zł (dwieście złotych), płatne do rąk dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której przebywają małoletni, do dnia 25-tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat począwszy od dnia 1 września 2023 roku;
- 2) oddalić powództwo w pozostałym zakresie;
- 3) odstępuje od obciążania pozwanej kosztami postępowania;
- 4) nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IV RC 270/23

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 października 2023 roku

Powód – Dyrektor Ośrodka Pomocy (...) działający na rzecz małoletnich K. M. i P. M. pozwem z dnia 29 maja 2023 roku domagał się zasądzenia od pozwanej M. M. alimentów na rzecz małoletnich: K. M. i P. M. w kwocie po 100 zł miesięcznie, począwszy od dnia wniesienia pozwu, płatnych do rąk kierującego placówką opiekuńczo-wychowawczą, do dnia 25-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż małoletnie rodzeństwo przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 17 grudnia 2021 roku, sygn. IV Nsm 1773/21, przy czym K. M. przebywa w Domu Dziecka w R., natomiast P. M. przebywa w P. Opiekuńczo-Wychowawczej Mieszkanie nr (...) w R.. Podano średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w Domu Dziecka w R., które aktualnie wynoszą 10.074,53 zł, zaś w P. Opiekuńczo-Wychowawczej Mieszkanie nr (...) w R. – 8.492,31 zł), co wynika z Zarządzenia Prezydenta Miasta R. ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) z dnia 21 marca 2023 roku pod poz. 2465. Wskazano, iż pozwana nie łoży na utrzymanie małoletnich środków finansowych. Wskazano jednak, iż małoletni P. M. spędza weekendy w domu rodzinnym matki i wówczas pozostaje na jej utrzymaniu,

nadto pozwana w miarę swoich możliwości opłaca abonament telefoniczny K. M. oraz wyposaża ją w różne artykuły spożywcze, sporadycznie w ubrania. Strona powodowa podała, iż alimenty przekazywane będą na bieżące potrzeby K. M. – kosmetyki, ubrania, a w stosunku do P. M. – zaspokajając będą potrzeby wynikające z jego uczęszczania na treningi bokserskie – odzież i akcesoria treningowe, a także doładowania karty telefonicznej (k. 3-9).

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana podniosła, iż nie stać jej na opłacanie alimentów w łącznej kwocie 200 zł miesięcznie, nie jest w stanie podjąć pracy z uwagi na całodobową opiekę nad niepełnosprawnym synem i pobieraniem świadczenia z tego tytułu, wskazała także, iż samodzielnie ponosi wydatki związane z małoletnimi (k. 18).

W piśmie procesowym z dnia 21 lipca 2023 roku pełnomocnik powoda podtrzymał w całości dotychczasowe stanowisko w sprawie. Wskazał, że zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie - w przypadku Miasta R. tę funkcję pełni Dyrektor Ośrodka Pomocy (...) w R. - wytacza powództwo o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. Małoletnia realizuje obowiązek szkolny i nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Umieszczenie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej nie znosi ciężącego na rodzicach w stosunku do ich dzieci obowiązku alimentacyjnego. Przerzucanie całego ciężaru związanego z utrzymaniem dziecka na inne podmioty jest nieuprawnione i nie może zasługiwać na aprobatę.

Na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2023 roku strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie (k. 36).

Pełnomocnik powoda do pisma z dnia 6 września 2023 roku dołączył notatkę służbową oraz pismo Zespołu (...) w R.. Z treści dokumentów wynika, iż pozwana opiekuje się dorosłym niepełnosprawnym synem, pobiera świadczenie pielęgnacyjne na niepełnosprawnego syna w kwocie 2458 zł miesięcznie, rentę socjalną, alimenty i zasiłek pielęgnacyjny, korzysta z dodatku mieszkaniowego. Dyrektor Zespołu (...) w R. pismem z dnia 29 sierpnia 2023 roku potwierdził, iż małoletni P. M. jest regularnie zabierany przez matkę na przepustki w dni wolne od nauki szkolnej z prawem do nocowania, a w okresie wakacji letnich był urlopowany w terminach: 23.06-21.07.2023 roku oraz 1.08-01.09.2023 roku, natomiast małoletnia K. M. oraz W. M. są regularnie zabierane przez matkę na przepustki w dni wolne od nauki szkolnej z prawem do nocowania, w okresie wakacji letnich małoletnia K. M. wraz z córką W. M. przebywały u pozwanej w terminach 23.06-24.08.2023 roku. W piśmie podano, iż małoletni w czasie urlopowania byli na całkowitym utrzymaniu pozwanej.

Na rozprawie w dniu 11 października 2023 roku pozwana wskazała, że utrzymuje dzieci, gdy przebywają u niej w okresie wakacyjnym i w weekendy (k. 46).

Sąd ustalił.

K. M. urodziła się (...), P. M. urodził się (...), są dziećmi pozwanej.

Dowód: uwierzytelniony odpis aktów urodzenia, k.5- 6.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 17 grudnia 2021 roku w sprawie I. N. (...) ograniczono władzę rodzicielską pozwanej nad małoletnimi K. M. i P. M. poprzez umieszczenie małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z zarządzeniem nr (...) Prezydenta Miasta R. z dnia 15 marca 2023 roku średnie miesięcznie wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto R. w 2023 roku wynoszą 10.074,53 zł w przypadku (...) Dziecka, 8.492,31 zł w przypadku P. Opiekuńczo-Wychowawczej – Mieszkania Nr (...) w R..

Dowód: pozew wraz z załącznikami 3-9, pełnomocnictwo k. 28, pismo powoda k. 29-32.

Pozwana ma 46 lat. Jest matką trójki dzieci, w tym niepełnosprawnego D. M., lat 27, który wymaga stałej opieki oraz regularnego przyjmowania leków. Syn D. nie jest w stanie podjąć żadnej pracy. Pozwana nie pracuje, jej jedynym źródłem utrzymania jest zasiłek opiekuńczy na syna w kwocie 2458 złotych przyznany do 31.12.2024 roku oraz zasiłek

pielęgnacyjny. Może podejmować zatrudnienie wyłącznie w formie pracy dorywczej. Z tego tytułu może liczyć na dochód w wysokości 300 zł miesięcznie. Pozwana posiada duże zadłużenie z tytułu czynszu, tj. 80 000 zł, które odpracowuje w przedszkolu w R. - B.. Koszty utrzymania mieszkania to koszt energii elektrycznej ok. 400 złotych co dwa miesiące, opłata za gaz – 62 złotych, 40 złotych opłaty za mieszkanie, opłata za telefon dla pozwanej i córki – 139 złotych. Pozwana na wyżywienie swoje i syna pozwana wydaje 500 złotych miesięcznie. Pozwana korzystała z dodatku mieszkaniowego w kwocie 260,96 złotych przyznanego od 01.03.2023 roku do 31.08.2023 roku. Syn D. otrzymuje rentę socjalną w wysokości 1600 zł. Ojciec D. przekazuje również na niego alimenty w wysokości 350 złotych oraz dodatkowe środki finansowe na leki lub prezenty w razie potrzeby. Przekazuje także środki lub prezenty dla małoletnich dzieci pozwanej. Pozwana leczy syna D. w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia oraz prywatnie. Wizyta u endokrynologa to wydatek 300 złotych.

Ojciec małoletnich powodów A. M. przebywa w zakładzie karnym. Nie przekazuje na małoletnich żadnych środków. Ma zasądzone alimenty na małoletnich. Małoletnia powódka nie utrzymuje z nim kontaktu. Małoletni utrzymuje sporadyczny kontakt telefoniczny.

K. M. ma 17 lat. Jest ogólnie zdrowa, nie przyjmuje na stałe żadnych leków. Od stycznia 2022 roku przebywa w Domu Dziecka w R.. Sama jest już matką prawie dwuletniej córki - W. M.. Ojciec jej dziecka przebywa obecnie w zakładzie karnym. Małoletnia nie otrzymuje alimentów na swoje dziecko. Małoletnia kontynuuje naukę, od 1 września w zawodzie fryzjer. Małoletnia regularnie jest urlopowana do pozwanej. Była urlopowana do domu pozwanej na okres wakacji w okresie 23.06-24.08.2023 roku. Przebywała u pozwanej wraz ze swoim dzieckiem. K. M. uczy się w szkole zawodowej. Otrzymuje niewielkie środki z tytułu praktyk zawodowych. Małoletnia nie utrzymuje kontaktu ze swoim ojcem.

Małoletni P. M. ma 15 lat. W styczniu 2022 roku został umieszczony w P. Opiekuńczo-Wychowawczej Mieszkanie Nr (...) w R., obecnie przebywa w ośrodku w C.. Jest to szkoła z internatem. Małoletni posiada orzeczenie o niepełnosprawności, wymaga terapii psychiatrycznej, przyjmuje na stałe leki. Małoletni P. regularnie uczęszczał na treningi bokserskie, ma wiele indywidualnych potrzeb związanych z treningami w postaci odzieży i akcesoriów treningowych. Małoletni w weekendy oraz w okresie wolnym od zajęć szkolnych przebywa u pozwanej, w wakacje były to okresy 23.06-21.07.2023 roku oraz 1.08-01.09.2023 roku.

Pozwana utrzymuje regularny kontakt z małoletnimi, telefonuje do nich, odwiedza ich w placówkach. Regularnie zabiera małoletnich na przepustki w dni wolne od nauki szkolnej z prawem do nocowania. W okresie urlopowania małoletni pozostają na utrzymaniu matki. Miesięczny łączny koszt utrzymania małoletnich w okresie urlopowania wynosi 1000 złotych. Pozwana w miarę swoich możliwości finansowych przekazuje małoletnim pieniądze na urodziny, wyposaża ich w odzież, czasami artykuły spożywcze, opłaca córce abonament telefoniczny.

Dowód: zeznania pozwanej k. 36v-37v, k. 46, pismo (...) Mieszkanie nr (...) w R. k. 8, pismo Domu Dziecka w R. k. 9, notatka służbowa (...) w R. k. 41, pismo (...) w R. k. 42.

Obecny stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu dowody przeprowadzone w sprawie, powyżej opisane. Zgromadzony materiał dowodowy oceniono jako spójny logiczny i wzajemnie się uzupełniający. Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanej w zakresie w jakim korespondowały one ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Przeprowadzone postępowanie okazało się wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył.

Zgodnie z przepisem art. 133 § 1 k.r.i.o. rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Zgodnie natomiast z art. 135 § 1 k.r.i.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Należy przy tym podkreślić, że usprawiedliwione potrzeby w przypadku uprawnionego do alimentów powinny być

oceniane całościowo, a zatem nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu, jego środowiska, możliwości zarobkowych podmiotów zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku.

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie - w przypadku Miasta R. tę funkcję pełni Dyrektor Ośrodka Pomocy (...) w R. - wytacza powództwo o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych, gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok.

Niewątpliwie małoletni nie są w stanie samodzielnie się utrzymać, kontynuują naukę. Małoletni od stycznia 2022 roku przebywają w pieczy instytucjonalnej. Co prawda małoletnia K. M. otrzymuje środki z tytułu praktyk zawodowych, ale są to niewielkie kwoty, które nie zaspokajają jej wszystkich usprawiedliwionych potrzeb. Małoletnia sama jest już matką.

Z kolei podstawowe potrzeby małoletnich do nadal zaspokojone są i były w ramach świadczeń otrzymywanych przez placówki, w których w/w przebywają. Na rzecz placówek wpływa także świadczenie 500 +.

W czasie gdy małoletni przebywają w placówkach pozwana nie łożyła i w dalszym ciągu nie łoży na ich utrzymanie, poza przekazywaniem drobnych kwot lub rzeczy, opłacaniem drobnych potrzeb małoletnich, przekazywaniem prezentów. Pozwana ma ona ograniczone możliwości zarobkowe. Pozwana nie jest zarejestrowana w urzędzie pracy, pobiera natomiast świadczenie na pełnoletniego, niepełnosprawnego syna, nad którym sprawuje stałą opiekę. Pozwana wykorzystuje swoje możliwości dodatkowo dorabiając poprzez sprzątanie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż to na osobach zobowiązanych do alimentacji ciąży ustawowy obowiązek zapewnienia środków utrzymania. Po wtóre dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicem, a rodzic jest zobowiązany dzielić się z dzieckiem nawet najskromniejszym dochodem. W okresie objętym żądaniem pozwana otrzymywała dochód dodatkowy z pracy dorywczej. Zobowiązana do alimentacji powinna w pełni wykorzystać swoje możliwości w celu zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb osób uprawnionych do alimentów. Przebywanie małoletnich w instytucjonalnej pieczy zastępczej nie zwalnia pozwanej z obowiązku łożenia na małoletnich w okresie, gdy nie przebywają pod jej osobistą opieką. Nadto ustalono, że w utrzymaniu pozwanej pomaga jej partner, który także przekazuje prezenty dla małoletnich. Zasądzona kwota odpowiada możliwościom finansowym pozwanej. O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 kc.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku z dnia 12 października 2023 roku ustalając, że alimenty w ustalonej wysokości 100 złotych płatne będą od 1 września 2023 roku.

Sąd w punkcie 2 oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Wskazać należy, że zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. W niniejszej sprawie bezspornym była okoliczność, że małoletni okres wakacyjny oraz weekendy spędzają w domu rodzinnym pod opieką matki, która w tym czasie utrzymuje małoletnich z dostępnych jej środków. Zważyć należy, że w tym okresie pozwana nie otrzymywała żadnych świadczeń na małoletnich. Wobec powyższego Sąd ustalił, iż alimenty płatne będą od 1 września 2023 roku, czyli od czasu, gdy małoletni powrócili z okresów urlopowania. Roszczenie o zasądzenie od pozwanej alimentów od dnia wniesienia pozwu, a zatem od 29 maja 2023 roku było niezasadne, z uwagi na przebywanie prawie wyłącznie w czasie od wniesienia pozwu do dnia 1 września 2023 roku małoletnich na całkowitym utrzymaniu pozwanej.

Mając na uwadze aktualną sytuację życiową i materialną pozwanej Sąd na podstawie art. 102 kpc odstąpił od obciążania pozwanej kosztami postępowania.

Rygor natychmiastowej wykonalności punktu 1 wyroku nadano na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.